

» Måste man verkligen få utlopp för alla sina lustar?«

/Tyra Antonia

KYSKHET ÄR EN DYGD

Det handlar om att hänge sig helt och fullt till Gud. Katolska munkar och nunnor måste välja bort sex och leva i celibat. Ottar har besökt två skånska kloster.

TEXT IZABELLA ROSENGREN BILD NADJA HALLSTRÖM

Det finns många fördelar med att ha sex. Hjärnan frigör hormoner som gör dig avslappnad, mer smärttålig och lycklig. Enligt en studie från Wilkes universitet i Pennsylvania stärks dessutom immunförsvaret under 24 timmar efter en orgasm. Förutom den potentiella njutningen i sig.

Ändå finns det de som inte vill, kan eller får ha sex. En av dessa är 65-åriga Henrik Alberius, munk och dominikanbroder inom den katolska kyrkan. Han var 48 år gammal när han valde att avlägga de för munkar och katolska präster obligatoriska löfena om ett liv i fattigdom, lydnad och kyskhhet.

– Bibeln talar om trohet och menar att man ska leva så för himmelrikets skull och för ett friare arbete utan distraktioner. Jag gjorde det för att jag ville ha mer Gud, säger han.

Innan Henrik Alberius fann sitt kall som munk arbetade han som ekonomijournalist på Reuters i Stockholm. Efter trettio års velande tog han steget, sålde bostaden, gav bort sina ägodelar och flyttade till Frankrike för att påbörja den långa resan mot prästvigning.

– Jag tror att det hjälper att låta beslutet växa fram under lång tid. Det blir lättare när man vet vad man avstår.

I dag bor och arbetar han på den katolska kyrkans konvent Sankta Maria Magdalena i Lund tillsammans med fem andra dominikanbroder. Hittills har han inte hamnat i en situation där han har varit frestad att bryta kyskhetslöftet. Samtidigt konstaterar han att en människas sexualdrift är stark och att känslorna finns där, under ytan.

– Det finns inget magiskt över det. Man måste bejaka att man fortfarande är en sexuell varelse. Alla reaktionerna finns ju kvar. Det är bara hur jag hanterar känslorna, om jag låter dem gå till handling som är skillnaden. Så länge jag vet varför jag gör det och att det är mitt fria val så känner jag mig inte frustrerad, säger han.

Enligt honom är det dock av yttersta vikt att under förberedelseiden inför prästvigningen lära känna sin sexualitet och att redan under utbildningen diskutera vad en ger upp.

– Vågar man inte diskutera sexualitet under

utbildningen och reflektera över sitt val får man problem längre fram. Om det är enkelt att lova är det också enkelt att bryta.

Han syftar bland annat på de pedofilskandalerna som skakat om den katolska kyrkan de senaste åren. Avslöjanden om katolska prästers sexuella övergrepp på barn i bland annat USA, Irland och Danmark har lett till ifrågasättanden av katolska kyrkans celibatväng.

– Det handlar om individer som inte har gjort upp med sin sexualitet och de impulser som styr den, vilket gör att de ger sig på dem som inte kan försvara sig. Detta gäller dock inte specifikt för präster inom den katolska kyrkan utan för alla och överallt, säger Henrik Alberius.

Ett stenkast från Sankta Maria Magdalena konvent arbetar Ingela Steijl Stålbrand, doktor och lektor i gerontologi och sexologi vid Lunds universitet. Att inte ha sex är inte skadligt, konstaterar hon, så länge det är frivilligt. Ett liv i ofrivillig celibat däremot, kan få vissa psykologiska konsekvenser i form av frustration och dålig kroppskänsla.

»Man måste bejaka att man fortfarande är en sexuell varelse.«

/Henrik Alberius

»Det enda jag undrar är var alla unga transkillar och queera ciskvinnor är.«

Maria Ramnehill har sett Sara Jordenös Kiki.

Politisk dans. *Kiki* (2016). Regi Sara Jordenö.

FILM I slutet av åttiotalet dokumenterades New Yorks ballrooms i filmen *Paris is Burning*. Och 2016 är Twiggy Pucci Garcon en av ledarfigurerna på New Yorks Kiki-scen, i rakt nedstigande led från *Paris is Burning*. I bioaktuella dokumentären *Kiki* skildrar svarta och latinamerikanska hbtq-ungdomar i New York.

De handlar alla om fest och glädje lika mycket som om politisk aktivism och socialt arbete. Homo- och transfoba föräldrar är den vanligaste orsaken till att ungdomar i USA är hemlösa. Våld, diskriminering och polistrakasserier är vardag. »Poliserna har fördomar mot oss i Kiki-scenen. De är fiendliga även om vi inte har gjort något«, säger en av dem.

Det här är Twiggy Pucci Garcons arena. Han är husfar i »House of P.U.C.C.I.« och det var på hans initiativ som Sara Jordenö gjorde dokumentären. Hit kommer ungdomar efter att ha kastats ut ur sina hem för att de inte är hetero eller för att de är transpersoner. Andra kommer hit för att det är här de kan undersöka vem de vill vara.

Twiggy Pucci Garcon är aktivisten som äter middag i Vita huset. Han är agitatorn som uppmanar alla ungdomar han möter att rösta om de kan. Men främst är han dansare och dansinstruktör som drillar de unga som vill gå på »Kikibalk«. För det handlar främst om dans; om att dansa bäst, att ha den

bästa outfiten. Framförallt ska det vara äkta – man ska ha ett eget uttryck som speglar ens erfarenheter. Det förklaras aldrig exakt vad reglerna går ut på, men deltagarna dansar på en catwalk, en och en eller flera samtidigt, och en jury bedömer deltagarna. De tävlar för olika hus med upp till 20 personer i varje.

Förutom Twiggy Pucci Garcon möter vi ett antal ungdomar som berättar om sina liv, hur de kom ut och hur de lever. Hur man måste vara hård för att slippa trakasserier. Hur normaliserat sexarbete är bland både män och transkvinnor. Hur skönt det är att ha föräldrar som stöttar en. »Många har kastats ut hemifrån. Man får syskon och föräldrar på scenen«, säger Symba. Zanya säger att det var här hon insåg att transition var en möjlighet för henne, att hon kan få leva det liv hon vill.

Klippen från dansstävlingarna varvas med Chi Chi Mizrahis och Twiggy Pucci Garcons resor och aktivistmöten, bland annat ett besök i Vita huset då Twiggy Pucci Garcon firar samkönade äktenskap och sedan får ett samtal om att han blivit vrakt.

Det enda jag undrar är var alla unga transkillar och queera ciskvinnor är. »Känner de sig inte välkomna på Kiki-scenen eller är de bara inte med i filmen? Som helhet lyckas ändå *Kiki* visa upp en komplex bild av livet som ung rasifierad hbtq-person i New York. Filmen väjer inte för det svåra och förminskar inte livsglädjen.

/MARIA RAMNEHILL

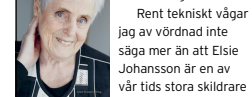
En särskild biografi. *Riktiga Elsie* av Elsie Johansson (Albert Bonniers förlag 2016)

BOK »Sådana som jag måste också få finnas. Många måste finnas som sådana som jag«, så lyder slutsidorna av Elsie Johanssons berättelse om ett liv som nu råkar tillhöra henne men som hon genom de skrivna årens gång placerar i ett kollektivt sammanhang om många, rent av de flesta under det 80-åriga Sverige som målas upp framför läsarens ögon. Men hon är ändå särskild. En poet och författare som blommat ur marken utanför Uppsala. Tanken far till den uppländska landskapsblomman kungängslilja som jag har memorerat sedan mellanstadietiden. Likaså kommer Elsie Johanssons biografi finnas med mig nu.

Konturerna av människan Elsie tecknas främst genom berättelser om det kringliggande. Omsorgsfullt berättar hon från statar- och fattigsverige fram till idag. Elsie Johansson beskriver sig inte som politiskt medveten under yngre år, men nog är det också en politisk berättelse om Sverige. Utan att föringa vad de hade beskriver hon i förkrossande detalj hur den fallfärdiga Lindasstugan rymde det lilla livet och hemmet, i all sin enkelhet. Ingen ska behöva ha det så, men tacksamheten inför vad som fanns är självklar. Men i första hand är historien en kärleksförklaring, en ballad till och om Uppland. Jag själv tillbringade mina första år i Bergslagen. Koltrastarna, tallarna och ängarna. Inte visste väl jag att

det vanliga jag såg dag ut och dag in i Sandviken var så speciellt. Många är de tillfällen då jag fantiserat om ett ursprung där någonting särskilt finns; hjortron, vilda björnar och våta myrar eller rentav öknar, djupa dalar och höga berg. Överallt var spännande utom Sandviken. Men efter Elsie Johanssons varsamma ordmåleri kommer jag aldrig mer ringakta det vanliga landskapet där jag själv tog mina första steg i pudersnö som var så lös att den knappt ens syntes i talkkornorna.

Det ska dock sägas att den kvinnliga sexualiteten, lusten och åtrån lyser med sin frånvaro i författarporträttet. Det som varit så spännande, medryckande och delikat i Elsie Johanssons fiktion finns knapp benämnt i ickefiktionen. Kanske för att det dragiskt

nog verkar ha saknats henne under många år i det verkliga livet. Rent tekniskt vågar jag av förmodning inte säga mer än att Elsie Johansson är en av vår tids stora skildrare av liv och lust, arbetare och drömmare, Sverige då som nu. En inspiratör. Men jag vill ändå avslutningsvis rikta ett par meningar till författaren själv; Elsie, aldrig har det varit så rörande, intressant, omsakande och rent ut sagt värdefullt att läsa en biografi. Jag hoppas att även jag som du främst tar med mig kärlek och förlåtelse under resten av de levnadsår jag tilldelas, hur många de än blir.

/ROJIN PERTOV

även kyskhet hör, och hon har aldrig tvivlat på sitt beslut.

– Det finns nunnor som har varit gifta eller som är änkor och som vet vad de går miste om, men frågan är om det är så mycket? Måste man verkligen få utlopp för alla sina lustar?

Hon rättar till den tunga svarta klädningen och tillägger snabbt att alla människor ändå är kallade att älska. Det handlar bara om att uttrycka sig på olika sätt. Hon hämtar en gulnad bok av den kända författaren och trappistmunken Thomas Merton och pekar på ett stycke som illustrerar hennes tankar: »när man ber och arbetar tillsammans behåller man känslan av samhörighet. Är man trogen andan kommer den mänskliga tillgivenheten att djupna till en kärleksför- ening som inte är beroende av personliga önskemål».

– Vi är normala människor med normala känslor, men vi anser det inte nödvändigt att ge efter för frestelser. Kyskheten och ett liv i kloster handlar om kärlek, men inte om en kärlek som man får utlopp för genom lusten.

.....
Izabella Rosengren är frilansjournalist.

– Forskning visar att om vi tycker om att ta på oss själva har vi ofta en mer positiv bild av vår kropp. Beröring gör oss mindre fiendligt inställda till andra och mindre aggressiva.

Ingela Steij Stålbrand är dock mycket noga med att påpeka att en person som inte vill eller kan ha sex inte nödvändigtvis går miste om beröringen och dess fördelar.

– Man kan få beröring genom att krama sina vänner eller gå till en massör. Sex behöver inte betyda

penetration eller orgasm utan är väldigt subjektivt. Det är inte alla som »flyger«.

I en annan del av Skåne, nära Brösarp på Österlen, ligger benediktinerklostret Jesu Moder Marias kloster, även kallat Mariavall. I det spartanska klostret bor femton nunnor ledda av abbedissan moder Tyra Antonia, 82 år gammal. Det har gått snart sextio år sedan hon valde att avge benediktinerordens löften om lydnad, stabilitet och omvändelse, dit